ഋഭുഗീത അധ്യായം 48
സ്കന്ദകൃത-ശിവ+വ്രതോപ-ദേശവർണനം

സ്കന്ദഃ -
ജ്ഞാനാംഗസാധനം വക്ഷ്യേ ശൃണു വക്ഷ്യാമി തേ ഹിതം .
യത്കൃത്വാ ജ്ഞാനമാപ്നോതി തത്പ്രസാദാത്പരമേഷ്ഠിനഃ
(തത്പ്രാദാത്പരമേഷ്ഠിനഃ) .. 48.1..

ജൈഗീഷവ്യ ശൃണുഷ്വൈതത്-സാവധാനേന ചേതസാ .
പ്രഥമം വേദസമ്പ്രോക്തം കർമാചരണമിഷ്യതേ .. 48.2..

ഉപനീതോ ദ്വിജോ വാപി വൈശ്യഃ ക്ഷത്രിയ ഏവ വാ .
അഗ്നിരിത്യാദിഭിർമന്ത്രൈർഭസ്മധൃക്പൂയതേ ത്വഘൈഃ .. 48.3..

ത്രിയായുഷൈസ്ത്ര്യംബകൈശ്ച ത്രിപുണ്ഡ്രം ഭസ്മനാ ഽഽചരേത് .
ലിംഗാർചനപരോ നിത്യം രുദ്രാക്ഷാന്ധാരയൻക്രമൈഃ .. 48.4..

കണ്ഠേ ബാഹ്വോർവക്ഷസീ ച മാലാഭിഃ ശിരസാ തഥാ .
ത്രിപുണ്ഡ്രവദ്ധാരയേത രുദ്രാക്ഷാൻക്രമശോ മുനേ .. 48.5..

ഏകാനനം ദ്വിവക്ത്രം വാ ത്രിവക്ത്രം ചതുരാസ്യകം .
പഞ്ചവക്ത്രം ച ഷട്സപ്ത തഥാഷ്ടദശകം നവ .. 48.6..

ഏകാദശം ദ്വാദശം വാ തഥോർധ്വം ധാരയേത്ക്രമാത് .
ഭസ്മധാരണമാത്രേണ പ്രസീദതി മഹേശ്വരഃ .. 48.7..

രുദ്രാക്ഷധാരണാദേവ നരോ രുദ്രത്വമാപ്നുയാത് .
ഭസ്മരുദ്രാക്ഷധൃങ്മർത്യോ ജ്ഞാനാംഗീ ഭവതി പ്രിയഃ .. 48.8..

രുദ്രാധ്യായീ ഭസ്മനിഷ്ഠഃ പഞ്ചാക്ഷരജപാദരഃ .
ഭസ്മോദ്ധൂലിതദേഹോഽയം ശ്രീരുദ്രം പ്രജപന്ദ്വിജഃ .. 48.9..

സർവപാപൈർവിമുക്തശ്ച ജ്ഞാനനിഷ്ഠോ ഭവേന്മുനേ .
ഭസ്മസഞ്ഛന്നസർവാംഗോ ഭസ്മഭാലത്രിപുണ്ഡ്രകഃ .. 48.10..

വേദമൗലിജവാക്യേഷു വിചാരാധികൃതോ ഭവേത് .
നാന്യപുണ്ഡ്രധരോ വിപ്രോ യതിർവാ വിപ്രസത്തമ .. 48.11..

ശമാദിനിയമോപേതഃ ക്ഷമായുക്തോഽപ്യസംസ്കൃതഃ .
ശിരോവ്രതമിദം പ്രോക്തം ഭസ്മധാരണമേവ ഹി .. 48.12..

ശിരോവ്രതം ച വിധിവദ്ദൈശ്ചീർണം മുനിസത്തമ .
തേഷാമേവ ബ്രഹ്മവിദ്യാം വദേത ഗുരുരാസ്തികഃ .. 48.13..

ശാംഭവാ ഏവ വേദേഷു നിഷ്ഠാ നഷ്ടാശുഭാഃ പരം .
ശിവപ്രസാദസമ്പന്നോ ഭസ്മരുദ്രാക്ഷധാരകഃ .. 48.14..

രുദ്രാധ്യായജപാസക്തഃ പഞ്ചാക്ഷരപരായണഃ .
സ ഏവ വേദവേദാന്തശ്രവണേഽധികൃതോ ഭവേത് .. 48.15..

നാന്യപുണ്ഡ്രധരോ വിപ്രഃ കൃത്വാപി ശ്രവണം ബഹു .
നൈവ ലഭ്യേത തജ്ജ്ഞാനം പ്രസാദേന വിനേശിതുഃ .. 48.16..

പ്രസാദജനകം ശംഭോർഭസ്മധാരണമേവ ഹി .
ശിവപ്രസാദഹീനാനാം ജ്ഞാനം നൈവോപജായതേ .. 48.17..

പ്രസാദേ സതി ദേവസ്യ വിജ്ഞാനസ്ഫുരണം ഭവേത് .
രുദ്രാധ്യായജാപിനാം തു ഭസ്മധാരണപൂർവകം .. 48.18..

പ്രസാദോ ജായതേ ശംഭോഃ പുനരാവൃത്തിവർജിതഃ .
പ്രസാദേ സതി ദേവസ്യ വേദാന്തസ്ഫുരണം ഭവേത് .. 48.19..

തസ്യൈവാകഥിതാ ഹ്യർഥാഃ പ്രകാശന്തേ മഹാത്മനഃ .
പഞ്ചാക്ഷരജപാദേവ പഞ്ചാസ്യധ്യാനപൂർവകം .. 48.20..

തസ്യൈവ ഭവതി ജ്ഞാനം ശിവപ്രോക്തമിദം ധ്രുവം .
സർവം ശിവാത്മകം ഭാതി ജഗദേതത്ചരാചരം .. 48.21..

സ പ്രസാദോ മഹേശസ്യ വിജ്ഞേയഃ ശാംഭവോത്തമൈഃ .
ശിവലിംഗാർചനാദേവ പ്രസാദഃ ശാംഭവോത്തമേ .. 48.22..

നിയമാദ്ബില്വപത്രൈശ്ച ഭസ്മധാരണപൂർവകം .
പ്രസാദോ ജായതേ ശംഭോഃ സാക്ഷാജ്ജ്ഞാനപ്രകാശകഃ .. 48.23..

ശിവക്ഷേത്രനിവാസേന ജ്ഞാനം സമ്യഗ്ദൃഢം ഭവേത് .
ശിവക്ഷേത്രനിവാസേ തു ഭസ്മധാര്യധികാരവാൻ .. 48.24..

നക്താശനാർചനാദേവ പ്രീയേത ഭഗവാൻഭവഃ .
പ്രദോഷപൂജനം ശംഭോഃ പ്രസാദജനകം പരം .. 48.25..

സോമവാരേ നിശീഥേഷു പൂജനം പ്രിയമീശിതുഃ .
ഭൂതായാം ഭൂതനാഥസ്യ പൂജനം പരമം പ്രിയം .. 48.26..

ശിവശബ്ദോച്ചാരണം ച പ്രസാദജനകം മഹത് .
ജ്ഞാനാംഗസാധനേഷ്വേവം ശിവഭക്താർചനം മഹത് .. 48.27..

ഭക്താനാമർചനാദേവ ശിവഃ പ്രീതോ ഭവിഷ്യതി .
ഇത്യേതത്തം സമാസേന ജ്ഞാനാംഗം കഥിതം മയാ .
അകൈതവേന ഭാവേന ശ്രവണീയോ മഹേശ്വരഃ .. 48.28..

സൂതഃ -
യഃ കോഽപി പ്രസഭം പ്രദോഷ-സമയേ
ബില്വീ-ദലാ-ലങ്കൃതം
ലിംഗം തുംഗമ-പാരപുണ്യവിഭവൈഃഫ്
പശ്യേ-ദഥാർ/ചേത വാ .
പ്രാപ്തം രാജ്യമവാപ്യ കാമഹൃദയസ്-
തുഷ്യേദ-കാമോ യദി
മുക്തി+ദ്വാര-മപാവൃതം സ തു ലഭേച്-
ശംഭോഃഖ് കടാക്ഷാങ്കുരൈഃ .. 48.29..

അചലാതുല-രാജകന്യകാ-കുച-ലീലാ-മല-ബാഹു-ജാലമീശം .
ഭജതാമന-ലാക്ഷി-പാദപദ്മം ഭവലീലം-ന ഭവേത ചിത്തബാലം .. 48.30..

ഭസ്മ+ത്രിപു+ണ്ഡ്ര-രചിതാംഗക-ബാഹുഭാല-
രുദ്രാക്ഷ-ജാലകവചാഃ ശ്രുതിസൂക്തി-മാലാഃ .
വേദോരു-രത്ന-പദകാ+ങ്കിത-ശംഭുനാമ-
ലോലാ ഹി ശാംഭവ-വരാഃ പരിശീലയന്തി .. 48.31..

.. ഇതി ശ്രീശിവരഹസ്യേ ശങ്കരാഖ്യേ ഷഷ്ഠാംശേ ഋഭുനിദാഘസംവാദേ
സ്കന്ദകൃതശിവവ്രതോപദേശവർണനം നാമ
അഷ്ടചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
26.7.2024